

PM 2014: RIV (Dnr 001-1181/2014)

Anmälan om svar på remiss Internationella skolor (U2014/5177/S)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 2 december 2014

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Anmälan om svar på remiss ”Internationella skolor (U2014/5177/S)” godkänns.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Promemorian Internationella skolor innehåller förslag till ett antal ändringar i skollagen (2010:800) samt förslag till förordning om internationella skolor. De föreslagna ändringarna rör i huvudsak internationella skolor på grundskolenivå. Förslagen innebär bland annat att kommuner, efter medgivande från Statens skolinspektion, kan få vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret är i stort positivt till förslagen. Stadsledningskontoret är tveksamt till om elever som stadigvarande bor i Sverige och som har skolans språk som ett dagligt umgängesspråk i hemmet ska vara målgrupp för en internationell skola. Vidare anser de inte att de enskilda huvudmännen ska ha möjlighet att ta ut avgift för sina merkostnader eftersom det kan komma att ge dem konkurrensfördelar.

Utbildningsnämnden anser det mycket angeläget att införa förändringen som innebär att kommuner kan bedriva internationella skolor på grundskolenivå. Det finns redan idag kommuner som bedriver verksamhet motsvarande internationell skola på grundskolenivå.

Mina synpunkter

För att säkerställa att Stockholmsregionen kan attrahera arbetskraft från utlandet är det viktigt att staden kan erbjuda utbildningsalternativ som följer internationella läroplaner för medföljande barn. Det är glädjande att promemorian presenterar

förslag som innebär att även kommuner, efter medgivande från Skolinspektionen, kan få vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå.

I de föreslagna bestämmelserna begränsas möjligheten för skolor med enskild huvudman att ta ut elevavgifter. Skolor med enskild huvudman har dock viss fortsatt rätt att ta ut en elevavgift för att täcka rimliga merkostnader som är kopplade till att utbildningen följer ett annat lands läroplan eller internationell läroplan. Denna möjlighet finns inte för kommunalt drivna skolor. För elever i en internationell skola på grundskolenivå med kommunal huvudman ska utbildningen vara avgiftsfri, vilket är en viktig princip i det svenska skolsystemet. Även en kommunal huvudman har dock merkostnader kopplade till att utbildningen följer en annan läroplan, och måste täcka dessa med de kommunala anslagen. För att garantera lika villkor för alla huvudmän och en skola som är öppen för alla, ska därför inte heller enskilda huvudmän tillåtas ta ut avgift för merkostnader.

Det är viktigt att kommuner som redan idag bedriver verksamhet motsvarande internationell skola på grundskolenivå bör få bedriva denna verksamhet enligt de föreslagna reglerna i avvaktan på att lagändringarna genomförs.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets och utbildningsnämndens yttranden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Anmälan om svar på remiss ”Internationella skolor (U2014/5177/S)” godkänns.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 4 december 2014

OLLE BURELL

Bilaga

Remissen, sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Promemorian Internationella skolor innehåller förslag till ett antal ändringar i skollagen (2010:800) samt förslag till förordning om internationella skolor. De föreslagna ändringarna rör i huvudsak internationella skolor på grundskolenivå.

Promemorian föreslår en ny definition av vad som utgör en internationell skola.

En internationell skola definieras i förslaget som en skola

1. där utbildningen, i stället för att följa en svensk läroplan, bedrivs enligt ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan, och
2. som i första hand tar emot elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid.

För internationella skolor med enskild huvudman föreslås att de kan vända sig till tre kategorier av elever

- elever som gått i skola utomlands under en längre tid och vill avsluta sina studier i Sverige,
- elever där det finns grundad anledning att anta att eleven kommer att lämna Sverige för en längre tid, och
- elever som har skolans undervisningsspråk som dagligt umgängesspråk med minst en av vårdnadshavarna och som har tillräckliga kunskaper i språket för att kunna följa undervisningen.

Huvudmannen för skolan måste ha ett godkännande från Statens skolinspektion.

Ett sådant godkännande medför också rätt till bidrag från elevens hemkommun när det gäller elever på grundskolenivå.

När det gäller elever på gymnasienivå föreslås ingen förändring mot nuvarande regler.

Promemorian föreslår att möjligheten för skolor med enskild huvudman att ta ut elevavgifter begränsas. Avgift ska enligt förslaget endast få tas ut för att täcka rimliga merkostnader som är kopplade till att utbildningen följer ett annat lands läroplan eller internationell läroplan. För internationella skolor med kommunal huvudman föreslås att utbildningen ska vara avgiftsfri.

Idag kan inte kommuner vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå. Däremot kan man tillämpa de internationella läroplanerna i Primary Years Programme, PYP, (kan erbjudas utbildning från tre års ålder) och Middle Years Programme, MYP, i grundskolan förutsatt att man samtidigt också följer den svenska läroplanen för grundskolan.

För att internationella skolor lättare ska kunna komma till stånd i den utsträckning som behövs föreslås att kommuner, efter medgivande från Skolinspektionen, ska få vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå som enbart tillämpar en internationell läroplan.

Följande elevkategorier får tas emot av en internationell skola som har kommunal huvudman:

- elever som är bosatta i Sverige för en kortare tid,
- elever som gått i skola utomlands under en längre tid och vill avsluta sin utbildning i Sverige, och
- elever där det finns grundad anledning att anta att eleven kommer att lämna Sverige för en längre tid.

Elever som har skolans undervisningsspråk som umgängesspråk med någon vårdnadshavare får dock inte fullgöra sin skolplikt i en internationell skola med kommunal huvudman.

Motsvarande regler gällande bidrag från hemkommunen föreslås gälla som för enskild huvudman.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till förslaget om att kommuner ska kunna vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå.

Av promemorian framgår att grundregeln är att elever som är bosatta i Sverige med skolplikt ska gå i svensk grundskola. Några undantag definierar målgruppen för internationell skola. I promemorian görs ett ytterligare tillägg för att definiera målgruppen för enskilt drivna internationella skolor. Elever som har skolans undervisningsspråk som dagligt umgängesspråk med minst en av vårdnadshavarna ska kunna gå i en internationell skola som drivs av enskild huvudman. Skälet till att denna målgrupp inte får finnas i internationell skola med kommunal huvudman uppges att vara att eleven kan tillgodogöra sig språket genom kommunens modersmålsundervisning. Stadsledningskontoret anser att även enskilda huvudmän ska kunna erbjuda eleverna modersmålsundervisning. Följaktligen anser stadsledningskontoret att målgruppen inte är aktuell för internationella skolor som drivs av enskild huvudman.

I promemorian förslås det att möjligheten för skolor med enskild huvudman att ta ut elevavgifter begränsas. Emellertid ska skolor med enskild huvudman ha rätt att få ta ut en elevavgift för att täcka rimliga merkostnader som är kopplade till att utbildningen följer ett annat lands läroplan eller internationell läroplan. För elever i en internationell skola på grundskolenivå med kommunal huvudman ska utbildningen vara avgiftsfri. Även en kommunal huvudman har merkostnader kopplade till att utbildningen följer en annan läroplan, till exempel International Baccalaureate Organizations läroplan. Att enskilda huvudmän får möjlighet att ta ut elevavgifter ger dem konkurrensfördelar och strider mot principen om lika villkor. Om kommunen bakat in merkostnader i sin elevpeng till internationella skolor bör inte den enskilde huvudmannen få ta ut avgift för att täcka merkostnader. Stadsledningskontoret anser att förslaget är inkonsekvent och lika villkor mellan huvudmännen ska gälla.

Stadsledningskontoret anser att förändringen som innebär att kommuner kan bedriva internationella skolor på grundskolenivå är angelägen och lagförändringarna bör tidigareläggas. Kommuner bedriver redan idag verksamhet motsvarande internationell skola på grundskolenivå. Det är angeläget att de kommunerna kan bedriva verksamheten enligt de föreslagna reglerna i avvaktan på att lagändringarna genomförs.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen ”Internationella skolor” (U2014/5177/S) anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 november 2014 följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till utbildningsdepartementet som ett underhandssvar på remissen.
2. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Möjlighet för kommuner att vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå.

Förslag (4.1)

Kommuner ska efter medgivande från Statens skolinspektion få vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå om det finns behov av utbildningen.

Förvaltningen är positiv till förslaget.

Idag kan inte kommuner vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå. Däremot kan man tillämpa de internationella läroplanerna i PYP och MYP i grundskolan förutsatt att man samtidigt också följer den svenska läroplanen för grundskolan. I och med förslaget styrs verksamheten endast av den internationella läroplanen och kravet på att samtidigt följa den svenska läroplanen för grundskolan undanröjs.

Skillnaden mellan föreslagen målgrupp för enskilda och kommunala huvudmän.

Förslag (3.1 och 4.2)

För kommunala huvudmän är målgruppen för internationella skolor på grundskolenivå

1. Elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid
2. Elever som har gått i skola utomlands och vill avsluta sin utbildning i Sverige
3. Elever som kommer att lämna Sverige för en längre tid

För internationella skolor som drivs av enskild huvudman gäller samma målgrupp, men därutöver kan, enligt promemorians förslag, följande målgrupper tilläggas

4. Elever som har skolans undervisningsspråk som dagligt umgängesspråk med minst en av vårdnadshavarna och som har tillräckliga kunskaper i språket för att kunna följa undervisningen

5. Andra elever som har skolplikt om medgivande från regeringen erhållits

Förvaltningen anser att punkten fyra bör strykas. Av promemorian framgår att grundregeln är att elever som är bosatta i Sverige med skolplikt ska gå i svensk grundskola. Punkterna 1-3 är de undantag som definierar målgruppen för internationell skola.

Skälet att målgrupp 4 inte får finnas i internationell skola med kommunal huvudman uppges vara att man kan tillgodogöra sig språket genom kommunens modersmålsundervisning.

Förvaltningen menar att även enskilda huvudmän ska kunna erbjuda eleverna modersmålsundervisning och att målgrupp 4 därför blir överflödigt.

Skillnader i finansiering av internationella skolor mellan enskild- och kommunal huvudman

Förslag (3.4 och 4.3)

Promemorian föreslår att möjligheten för skolor med enskild huvudman att ta ut elevavgifter begränsas. Avgift ska enligt förslaget endast få tas ut för att täcka rimliga merkostnader som är kopplade till att utbildningen följer ett annat lands läroplan eller internationell läroplan.

För elever i en internationell skola på grundskolenivå med kommunal huvudman ska utbildningen vara avgiftsfri.

I promemorian anges att det innebär en ringa merkostnad för en kommun att bedriva en internationell skola och att skolan därför ska vara avgiftfri.

Förvaltningen anser att skolan ska vara avgiftsfri men delar inte den uppfattningen att merkostnaden för att bedriva internationell skola på grundskolenivå är ringa.

Att arbeta enligt IBO:s läroplan kräver bland annat

- Högre lärartäthet än svensk grundskola
- Mer undervisningstid per vecka än svensk grundskola
- Högre krav på skolledningen
- Mer omfattande elevhälsovård
- Skolbibliotek med engelska läromedel
- Årsavgift till IBO

De enskilda huvudmännens möjlighet att ta ut avgift för sina merkostnader kan komma att ge dem konkurrensfördelar.

Om det i en kommun finns internationella skolor med både kommunal och enskild huvudman bör villkoren vara lika. Om kommunen bakat in merkostnader i sin elevpeng till internationella skolor bör inte den enskilde huvudmannen få ta ut avgift för att täcka merkostnader.

Ikraftträdande

Förslag (5)

Förändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

En ansökan från en kommun om medgivande att vara huvudman för en internationell skola på grundskolenivå ska ha kommit in till Statens skolinspektion senast den 15 september 2015, om den avser utbildning som ska starta 2016.

Utbildningsförvaltningen anser det mycket angeläget att införa förändringen som innebär att kommuner kan bedriva internationella skolor på grundskolenivå. Denna del av de föreslagna lagändringarna bör därför träda i kraft tidigare än den 1 juli 2015.

Det finns redan idag kommuner som bedriver verksamhet motsvarande internationell skola på grundskolenivå. Det är angeläget att de kommunerna kan bedriva verksamheten enligt de föreslagna reglerna i avvaktan på att lagändringarna genomförs.